

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی قزوین

دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه

جهت دریافت درجه دکترای دندانپزشکی

موضوع

بررسی بیست ساله آدنوئید سیستیک کارسینومای
غدد بزاقی در آرشیو بخش پاتولوژی مؤسسه سرطان
بیمارستان امام خمینی (۱۳۸۰-۱۳۶۰)

استاد راهنما

سرکار خانم دکتر مریم خلیلی

نگارش

فهیمة سلامت

سال تحصیلی ۸۳-۸۲

شماره پایان نامه ۲۳۴

خلاصه:

ACC یکی از شایعترین و شناخته شده ترین بدخیمی های بزاقی است که علی رغم رشد آهسته قابلیت بالایی برای عود موضعی و متاستاز به غدد لنفاوی دارد. بقای طولانی مدت بیماران به علت عوامل مذکور خیلی پائین می باشد. متاستاز به غدد لنفاوی در زمان تشخیص و مراحل اولیه بیماری نادر است ولی با گذشت زمان و حتی بعد از درمان در دوره پیگیری بیماران در مطالعات مختلف ۲۰-۳٪ گزارش شده است. در نتیجه تشخیص زود هنگام ضایعه و درمان کامل آن جهت کنترل مناسب بیماری حائز اهمیت فراوانی است. بنابراین در تحقیقی گذشته نگر تلاش شد تا خصوصیات کلینیکی و پاتولوژیک این ضایعه را بررسی نموده که زمینه ساز مطالعات گسترده تر و آینده نگر باشد.

در همین راستا در یک بررسی ۲۰ ساله بین سالهای ۱۳۸۰-۱۳۶۰، ۸۱۱ تومور بزاقی ثبت شده در مؤسسه سرطان بیمارستان امام خمینی مورد مطالعه قرار گرفتند. کلیه برگه های شرح حال و گزارشات پاتولوژی بیماران مبتلا به ACC بررسی و اطلاعات مربوط به سن، جنس، شغل، مدت و علائم بیماری، محل، قوام و قطر تومور اولیه، تهاجم به قسمت های مختلف، متاستاز به غدد لنفاوی ناحیه ای، گردنی و ریه، وجود نکروز، آلودگی حاشیه های برش، الگوی رشدی و نوع جراحی انجام شده، ثبت و بررسی گردید. کلیه اطلاعات با استفاده از نرم افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت همچنین جهت سنجش نتایج حاصله از آزمونهای T test و $Chi-square$ استفاده شد. در تمامی موارد میزان اطمینان بالای ۹۵٪ ($P < 0.05$) بعنوان سطح معنی داری در نظر گرفته شد.

Pleomorphic adenoma شایعترین تومور بزاقی و ACC فراوان ترین بدخیمی بزاقی بودند. ACC، ۱۴/۵٪ تومورهای بزاقی و ۲۴/۹٪ تومورهای بدخیم را شامل می شد. این ضایعه تقریباً هر دو جنس را به نسبت مساوی درگیر ساخته بود. بیشتر توزیع فراوانی بیماران در دهه هفتم زندگی مشاهده گردید. جوان ترین بیمار ۵ سال و

مسن ترین بیمار ۹۰ سال سن داشتند. بیش از ۲۵٪ تومورها در کام واقع شده بودند. کام، غده پاروتید، غده تحت فکی، فک بالا، زبان و کف دهان بترتیب فراوانی شایعترین محل برای تومور بودند. نواحی چپ و راست تقریباً به یک میزان گرفتار شده بودند. وجود یک توده یا تورم شایعترین علامت بیماری بود.

در ۱۰/۸٪ موارد تهاجم دور عصبی ذکر شده بود و در ۷/۷۵٪ موارد حاشیه ها آلوده بودند. در ۶/۶۸٪ از کل بیماران برداشت کامل و در ۶/۲۹٪ برداشت ناقص ضایعه انجام شده بود. جهت بررسی متاستاز در ۱۶ بیمار (۳/۱۳٪) علاوه بر برداشت ضایعه عمل تشریح گردنی (RND) نیز انجام شده بود. که از این تعداد در ۸ مورد (۵۰٪) متاستاز به غدد لنفاوی گردنی وجود داشت.

رابطه بین سن، جنس، محل، مدت علائم، الگوی رشدی و اندازه تومور اولیه با گسترش متاستاز از نظر آماری معنی دار نبود.

شایان ذکر است که این مطالعه بصورت گذشته نگر و با استفاده از اطلاعات موجود در آرشیو انجام پذیرفته است و یقیناً از محدودیت های چنین مطالعاتی مبرا نمی باشد.

جهت تعیین ارتباط بین پارامتر های مختلف و بقای بیماران انجام مطالعات آینده نگر با پیگیری دراز مدت بیماران توصیه می شود.